

NORGES HØYESTERETT

Den 9. september 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Øie, Webster og Kallerud i

HR-2013-01902-U, (sak nr. 2013/1698), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Lars Skjelbred)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over kjennelse om varetektsfengsling.
- (2) A, født 20. mars 1980, er siktet for overtredelse av straffeloven § 257, jf. § 258 og kulturminneloven § 27 første straffalternativ, jf. § 15 tredje ledd. Han ble pågrepet av politiet 14. august 2013 og begjært varetektsfengslet samme dag. Nedre Telemark tingrett avsa 15. august 2013 kjennelse med slik slutning:

"A, født 20.03.1980, kan holdes i varetektsfengsel inntil annet blir bestemt av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over torsdag 12. september 2013, klokken 17.00.

Han undergis brev- og besøkskontroll i hele perioden."
- (3) A påanket kjennelsen til Agder lagmannsrett, som 22. august 2013 avsa kjennelse med slik slutning:

"Anken forkastes."
- (4) A har i rett tid påanket lagmannsrettens kjennelse og har i korte trekk anført at hensynet til kontradiksjon ikke er tilstrekkelig ivaretatt. Det er vist til at Nedre Telemark tingrett ved vurderingen av skjellig grunn til mistanke har "lagt særlig vekt på at forholdene er helt eller delvis erkjent av de medsiktede og at det er forklart at siktede var med på ugjerningen", og

videre at retten ved vurderingen av forholdsmessigheten har lagt vekt på "et betydelig sprik i forklaringene til de medsiktede". I anken til lagmannsretten ble det anført at det dokument en antok at retten viste til (dok. nr. 08), ikke var overlevert forsvarer. Lagmannsretten synes ikke å ha vurdert anførselen om at hensynet til kontradiksjon ikke er ivaretatt, men har uttalt at forsvareren ikke har angitt hva som er "utilstrekkelig ved det nevnte dokument som et eventuelt grunnlag for vurdering av kravet til skjellig grunn til mistanke". Denne begrunnelsen er uholdbar, fordi det ikke er mulig å angi hva som er utilstrekkelig i et dokument forsvarer ikke kjenner innholdet i. Dokument nr. 08, forklaringen til medsiktete B, er ennå ikke oversendt forsvarer. A har nedlagt slik påstand:

"Agder lagmannsrettes kjennelse om å varetektsfengsle A oppheves."

- (5) *Påtalemyndigheten* har opplyst at ved en feil var ikke dok. nr. 08 lagt ved saksdokumentene. Påtalemyndigheten er likevel av den oppfatning at dette ikke medfører brudd på retten til kontradiksjon. Det vises til at det er lite eller ingen informasjon som fremkommer av dok. Nr. 08 som har sentral betydning i forhold til fengslingssspørsmålet. Påtalemyndigheten har nedlagt slik påstand:

"Anken forkastes."

- (6) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens avgjørelse av anke over en kjennelse. Utvalgets kompetanse er derfor begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd nr. 2 og 3.
- (7) Aktor har opplyst at politiforklaringen til den ene medsiktete ved en feil ikke var vedlagt saksdokumentene. Situasjonen synes å ha vært at tingretten fikk tilgang til dokumentet i forbindelse med fengslingsmøtet til den medsiktete. Forsvareren til A ble imidlertid ikke gitt innsyn i dokumentet før tingretten traff sin avgjørelse. Dette er en saksbehandlingsfeil.
- (8) Da saken ble anket til lagmannsretten, hadde forsvareren fortsatt ikke fått oversendt forklaringen. Men heller ikke lagmannsretten sørget for at dokumentet ble oversendt. Lagmannsretten har vektlagt at forsvareren ikke har "angitt hva han mener er utilstrekkelig ved det nevnte dokumentet" og synes ikke å ha fanget opp at forsvareren fortsatt ikke hadde fått innsyn.
- (9) Manglende kontradiksjon er en saksbehandlingsfeil som nokså lett vil føre til opphevelse etter straffeprosessloven § 343 første ledd, jf. blant annet Rt. 2011 side 1593 avsnitt 15. Når det, som her, dreier det seg om politiforklaring fra en medsiktet med reelt innhold, er det vanskelig å se at feilen ikke kan ha virket inn. Da den samme feilen hefter både ved lagmannsrettens og tingrettens kjennelser, må begge kjennelsene oppheves, jf. Rt. 2011 side 1593 avsnitt 18 med videre henvisning.
- (10) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens og tingrettens kjennelser oppheves.

Bergljot Webster
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: